

*Басқалардың қамын
ойлау – өзімізге
қамқорлық тасу*

ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҮЛЕС

- 138** Мемлекетке төленетін төлемдер
- 140** Жеткізілімдерді ұйымдастыру
- 142** Жергілікті қамтуды дамыту
- 146** Әлеуметтік инфрақұрылымға қосылатын үлес
- 148** Электр қуатын жеткізу

/ GRI 2-23 /

ІСКЕРЛІК ҚАҒИДА:
Жергілікті қауымдастықтар

Біз өз қызметімізді жүзеге асыратын аумақтағы аудан тұрғындарының жалпы әл-ауқатын жақсартуға тікелей немесе жанама үлесімізді арттыра отырып, тату көршілік қарым-қатынасты құрудамыз.

Біз билік өкілдерімен, акционерлермен, бизнес серіктестермен және жұмыс орнымыздағы жергілікті қоғаммен тиімді, нәтижелі, бірлескен және сенімді қарым-қатынас құрамыз.

ІСКЕРЛІК ҚАҒИДА:
Экономика

Біз қолданыстағы бәсекелестік туралы заңнама шеңберінде әділ және әдепті бәсекелестікке ұмтыламыз.

2024

**ЖЕТКІЗІЛІМДЕРДІ
ҰЙЫМДАСТЫРУ**

385

мердігер мен жеткізуші

1

млрд АҚШ доллары көлеміндегі келісімшарттар мен келісімшарттарға қосымшалар жасалды

**ТАУАРЛАР, ЖҰМЫСТАР
МЕН ҚЫЗМЕТТЕРДІ САТЫП
АЛУДАҒЫ ЖЕРГІЛІКТІ ҚАМТУ
ҮЛЕСІ:**

65%

немесе

679,7

млн АҚШ доллары

**МЕМЛЕКЕТКЕ ЖАСАЛҒАН
ТӨЛЕМДЕР**

2,459

млрд АҚШ доллары

**ӘЛЕУМЕТТІК ЖӘНЕ
ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫҚ
ЖОБАЛАР**

Батыс Қазақстан облысында

4 жоба жүзеге асырылды

Жалпы

8,8

млн АҚШ доллары инвестицияланды

**БҚО-ҒА ЭЛЕКТР
ЭНЕРГИЯСЫН ЖЕТКІЗУ**

217,7

млн кВт/сағ

МЕМЛЕКЕТКЕ ТӨЛЕНЕТІН ТӨЛЕМДЕР

/ GRI 207-1, 207-2, 207-3, ТДМ 8.1, 10.4 /

ӨНДІРУШІ САЛАЛАРДЫҢ АШЫҚТЫҚ БАСТАМАСЫ

КПО компаниясы Оператор ретінде өз өндірістік қызметтерін Қарашығанақ жобасының акционерлері мен Қазақстан Республикасының Үкіметі арасында жасалған Өнімді бөлу туралы қорытынды келісімнің (бұдан әрі – ӨБҚК) шарттарына сәйкес жүзеге асырады. / GRI 2-1 /

Филиалдың қаржыландырылуын акционерлер қамтамасыз етеді, және ӨБҚК-ге сәйкес қаражатты пайдалану жөніндегі акционерлердің бекітілген құқығын ескеріп, КПО салған немесе сатып алған барлық негізгі құралдар есептен шығарылмайды, тозбайды және амортизацияланбайды. ӨБҚК қарыз немесе капитал бойынша капиталдандыруды қарастырмайды. Осыған байланысты, КПО қаржылық есебінде сату көлемдері мен қаржылық-шаруашылық қызметі нәтижелері қамтылмайды. КПО қызметінен түскен табыс Қазақстан Республикасының Үкіметі мен акционерлер арасында бөлініп, олар қаржылық қызмет туралы мәліметтерді, соның ішінде кіріс, таза сатылым, капиталдандыру және басқа да ақпаратты өз қаржылық есептерінде жариялайды. / GRI 2-6, 201-1 /

КПО компаниясының салық режимі Өнімді бөлу туралы келісіммен және Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасымен реттеледі. ӨБҚК-нің 19-бабының шарттарына сәйкес, жоғарыда аталған келісім бойынша ағымдағы қызмет үшін Қазақстанда корпоративтік табыс салығы төленбейді. Корпоративтік табыс салығы КПО-ның құрушы компаниялары немесе акционерлері үшін міндетті және оны олар өз қаржы есептерінде жариялайды. / GRI 207-4 /

Соңғы жылдары Қазақстан Республикасында өндіруші салалардың ашықтық бастамасын іске асыру жөніндегі ұлттық есептерде КПО елдің мемлекеттік бюджетіне түсетін барлық салық түсімдерінің айтарлықтай бөлігін қамтамасыз еткен екінші ірі салық төлеуші ретінде танылды.

КПО сыйластық және ашықтық қағидаттарына сүйене отырып, ҚР салық органдарымен ашық диалог құруға және ынтымақтастық орнатуға ұмтылып келеді. Бұл бизнесті дамытуға, сондай-ақ Батыс Қазақстан облысының әлеуметтік саласын

КПО ҚР-ның салық салу саласындағы заңнамасын қатаң ұстанып, салықтық қатынастарын мұнай-газ және тау-кен саласындағы кірістер мен есеп берудің ашықтығын қамтамасыз ететін өндіруші салалардың ашықтық бастамасы бойынша әлемдік стандартына сай жүргізіп келеді.

жақсартуға қолайлы жағдай қалыптастыруға ықпал етеді. Салықтық жеңілдіктер берілген және салықтан босатылған жағдайда КПО олардың ашықтығын және заңнамаға сәйкестігін көрсетуге тырысады.

Іс жүзінде КПО-ның салық стратегиясы салықтарды дұрыс есептеп, қосарланған салық салу қатерін азайтып, салық органдарымен қандай да бір даулардың алдын алуға бағытталған. Осыған байланысты, Компанияның басты қағидаттарының бірі – салықтық міндеттемелерді уақытылы төлеу және тиісті органдарға заң бойынша талап етілетін немесе тиесілі салықтарды дұрыс анықтауға қажет барлық ақпаратты уақытылы ұсыну.

Қазақстан Республикасындағы салықтық тәуекелдерді басқару жүйесіне (ТБЖ) сәйкес салықтық тексерулерді жоспарлау және ұйымдастыру кезінде салық органдарының деректері бойынша, КПО-ға 2024 жылдың бірінші жартыжылдығында мемлекет алдындағы салықтық міндеттемелерді ықтимал орындамау тәуекелі төмен деңгейде, ал екінші жартыжылдығында – орташа деңгейде белгіленген.

ТБЖ-ны пайдаланып ҚҚС-ты қайтарудың жаңа ережелеріне сәйкес, КПО үшін тәуекелдің орташа дәрежесі ҚҚС-ты қайтару сомасына әсер етуі мүмкін, себебі салық төлеушінің тәуекел деңгейін анықтау критерийлері (төмен/орта/жоғары) көп жағдайда ҚҚС-тың асып кеткен сомасын қайтару сенімділігін растау үшін қолданылатын тәуекел деңгейінің критерийлеріне ұқсас.

ӨНДІРУШІ САЛАЛАРДЫҢ АШЫҚТЫҚ БАСТАМАСЫ

КПО Қазақстан Республикасының (ҚР) табиғи ресурстарын басқару барысында кірістердің және құн қалыптастырудың толық тізбегінің айқындығын қамтамасыз етуге бағытталған Өндіруші салалардың ашықтық бастамасын (ӨСАБ) қолдайды.

2024 жылы ӨСАБ толтыру талаптарына сәйкес, КПО ҚР бюджетіне (SAP ішкі бухгалтерлік есеп жүйесі бойынша) 2,459 миллиард АҚШ доллары көлемінде салық және төлемдерді аударды. Бұл деректер Өндіруші салалардың 2024 жылғы ашықтығы бастамасы бойынша Ұлттық есепте берілуі тиіс.

КПО компаниясы салық міндеттемелері бойынша ӨСАБ есептерін ҚР-ның құзыретті органдарына 2014 жылдан бері өз бетімен ұсынып келеді. 54-кестеде КПО-ның 2014 жылдан бастап 2024 жылға дейінгі төлемдері туралы деректер берілген.

КПО компаниясының ҚР мемлекеттік бюджетіне төлеген салықтары жөніндегі мәліметтер <http://egsu.energo.gov.kz> сілтемесі бойынша «ҚР мұнай-газ және тау-кен өндіру секторларының төлеушілердің салықтық және салықсыз төлемдер/түсулер бойынша қорытынды есептеме» бөлімінде баршаға қолжетімді етіліп жарияланған.

Кесте 54. КПО төлеген салықтар мен міндетті төлемдер, 2014–2024 жж. (АҚШ доллары)

2014	2015	2016	2017*	2018	2019	2020**	2021	2022	2023	2024
2,1 млрд	1,2 млрд	0,369 млрд	0,746 млрд	1,9 млрд	1,6 млрд	0,971 млрд	1,6 млрд	3 млрд	2,156 млрд	2,459 млрд

Ескертпе:

* 2017 жылғы тұрақты даму туралы есепте жарияланған 897 млн сомдағы сәйкессіздік төлеуші мен алушының деректерін салыстырып тексеруден кейінгі кезеңде қайтару сомасының көрсетілуімен түсіндіріледі.

** 2020 жылдан бастап Қазақстандық теңгені АҚШ долларына айырбастаған кезде КПО есепті кезең соңындағы ҚР ҰБ бағамы бойынша емес, SAP бухгалтерлік есептің ішкі жүйесіне сәйкес төлем сәтіндегі бағам бойынша есептеуді орындайды.

КПО салық бөлімінің ұжымы

Біз үшін бұл неге маңызды? / GRI 3-3 /

КПО-ның сатып алу процесі нарықтық бәсекенің шектеулігі, инфляция, құбылмалы айырбас бағамы, шикізат бағасының өсуі, сондай-ақ тауарлар мен қызметтердің жекелеген санаттарын жеткізудің балама көздерін іздеу секілді экономикалық тәуекелдермен байланысты. Тәуекелдерді барынша азайту мақсатында КПО нарықтық бәсекелестікті қамтамасыз ету, шарттық талаптардағы ықтимал экономикалық ауытқулардың орнын толтыратын және бұдан әрі сипатталған басқа да КПО мүдделерін қорғауға бағытталған түрлі тетіктерді қолдану арқылы техникалық тапсырмалар мен тендерлік талаптарды барынша ұтымды әрі ашық түрде әзірлеуге тырысады.

Дос Сантос Сильвестр Карлос Антонио
КПО жеткізілімдерді ұйымдастыру директоры

ЖЕТКІЗІЛІМДЕРДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ / GRI 204-1 /

Қарашығанақ кен орнын игеру Қазақстан үшін тек мұнай мен газ өндірісінен түсетін табыс пен салық қана емес, оның елге берері одан да көп. Бұл – оң әсерін тигізетін және аймақтың экономикалық дамуына ықпал ететін ұзақ мерзімді әрі тұрақты серіктестік қатынастар қалыптастыру.

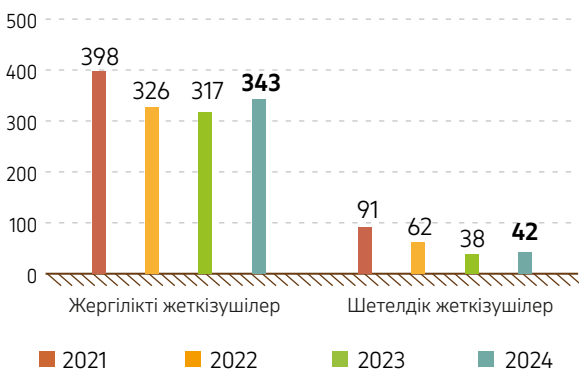
Жергілікті жеткізушілермен және мердігерлермен бірлесе жұмыс істеп, Компания өңірдің және Қазақстанның жалпы экономикалық дамуына айтарлықтай қолдау көрсетеді.

2024 жылы 385 мердігер мен жеткізушімен келісімшарттар және қосымша келісімдер жасалды, олардың шамамен 89%-ын жергілікті компаниялар құрады.

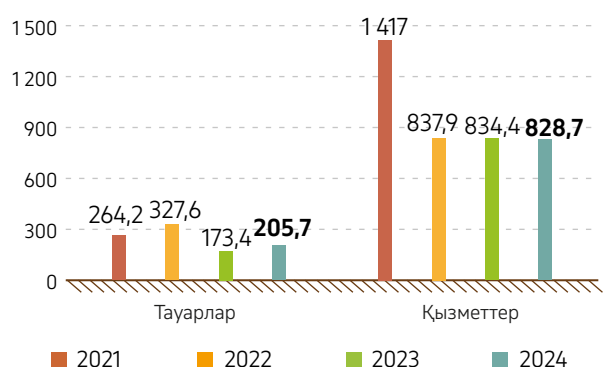
2024 жылы КПО тауарларды жеткізуге 0,21 млрд АҚШ долларына жуық сомаға 220 келісімшарт пен оларға қосымшалар жасасып, қызмет көрсетуге шамамен 0,83 млрд АҚШ долларынан астам сомаға 509 келісімшарт пен олардың қосымшаларына қол қойды.

Осы орайда, КПО өз жұмыстарына бизнесті жүргізуде жоғары стандарттарды ұстанатын, қызметтерін немесе тауарларын ұсынғанда өз персоналы мен активтерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін, сондай-ақ белгіленген этика, нормативтік-құқықтық сәйкестік және тұрақты даму стандарттарын сақтайтын жеткізушілер мен мердігерлерді тартуға баса назар аударады.

Сызба 28. 2021–2024 жж. КПО жеткізушілері және мердігерлері

Сызба 29. 2021–2024 жж. келісімшарттар мен келісімшарттарға қосымшалар құны (млн АҚШ доллары)

КПО өз қызметінде Іскерлік [тәртіп кодексінде](#) белгіленген бизнес-этика қағидаттарын, сондай-ақ барлық тиісті заңнамалық талаптар мен нормативтік ережелерді ұстанады. Осы орайда, КПО өз жұмыстарына бизнесті жүргізуде жоғары стандарттарды ұстанатын, қызметтерін немесе тауарларын ұсынғанда өз персоналы мен активтерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін, сондай-ақ белгіленген этика, нормативтік-құқықтық сәйкестік және тұрақты даму стандарттарын сақтайтын жеткізушілер мен мердігерлерді тартуға баса назар аударады. Келісімшарт жасаудың және сатып алудың әр кезеңінде, сондай-ақ келісімшарт мерзімі аяқталғанға дейін жоғарыда көрсетілген негізгі қағидаттарға сәйкестік қадағаланып отырады.

/ GRI 414-1 /

КПО-мен келісімшарт жасасуға қойылатын стандартты талаптар этика мен іскерлік тәжірибеге, жемқорлыққа қарсы күреске және мүдделер қақтығысына қатысты бірқатар ережелерді қамтиды. 2022 жылдан бастап мердігерлердің әлеуметтік жауапкершілігін арттыру және өз жұмыскерлері үшін тұрақты әлеуметтік ортаны қамтамасыз ету мақсатында КПО мен мердігерлер арасындағы өндірістік қатынастарға қатысты арнайы ережелер қолданылады. Бұл туралы толығырақ «Өндірістік қатынастар» бөлімінде оқи аласыз.

КПО келісімшарттарының жалпы шарттарын ҚР заңнамасының соңғы өзгертулері мен КПО

талаптарын ескере отырып, үнемі жаңартылып отырады.

Келісімшарттарға қатысты жұмыстар мен сатып алулар заңнамаға және Қарашығанақ жобасын басқару жөніндегі бірлескен комитеттің тендерлік ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады. Бұл құжат Қарашығанақ жобасын жүзеге асыру аясында тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алуды ұйымдастыру процесін реттейді.

Цифрлық құралдар келісімшарт жұмыстарында белсенді қолданылады. Тендер өткізу ережелеріне сәйкес, 2020 жылдан бастап КПО электронды тендер өтінімдерді қабылдайды, бұл тендер процестерді едәуір жеделдетуге мүмкіндік берді. Сонымен қатар, тендер өткізу ережелері ерте тендерлер, сынама тапсырыстар, инвестициялар үшін келісімшарттар, мөлшерлемелерді шартты түрде төмендету және қазақстандық тендерлерді өткізу арқылы жергілікті қамтуды дамытуға және Қазақстан Республикасында тауарларды өндіруді қамтамасыз етуге бағытталған. 2023 жылдың соңында КПО электрондық сатып алу жүйесін жеткізуге, енгізуді қолдауға, сервистерді іске қосуға және оларға қызмет көрсетуге сәтті келісімшарт жасасты. Бұл КПО-ның сатып алу процесін цифрландыруға және оның тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді. Жаңа жүйені енгізу бойынша жұмыс жүргізілуде.

ӘЛЕУЕТТІ ЖЕТКІЗУШІЛЕРМЕН БАЙЛАНЫС / GRI 2-29, 3-3 /

КПО әлеуетті жеткізушілермен өзара әрекеттесудің әртүрлі мүмкіндіктерін пайдаланып, жергілікті компанияларға қойылатын талаптарға қатысты түсініктемелер береді.

Жергілікті әлеуетті мердігерлер мен жеткізушілердің бәсекеге қабілеттілігін арттыру және олардың тендерден шығып қалу қаупін азайту мақсатында КПО конкурс алдындағы өзара әрекеттесу сессияларын өткізеді, аталмыш сессиялар барысында конкурсқа қатысушылар КПО-ның тендерлік талаптары бойынша нақты түсініктемелермен қатар, жиналған практикалық тәжірибе туралы ақпарат алады.

Жергілікті өндірушілердің жеке дамуы және тауарлар, жұмыстар мен қызметтердің әлемдік деңгейде танылған жеткізушілермен ынтымақтастығы да ынталандырылады. Қызметінің ашықтығын көрсете отырып, КПО жыл сайын сатып алу жоспарларын www.kpo.kz [веб-сайтында](#) жариялайды.

КПО тендерлеріне қатысуға қызығушылық танытушы әлеуетті жеткізушілерге [КПО жеткізушілерінің дерекқорына тіркеліп](#), өздері туралы ақпаратты

үнемі жаңартып отыру (толығырақ КПО веб-сайтында жарияланған) немесе жеткізушілердің «АЛАШ» бірыңғай мәліметтер базасында тікелей тіркелу ұсынылады. Тендерге рұқсат алу үшін әлеуетті қатысушылар КПО жеткізушілерді іздеу кезінде ескерілетін материалдық-техникалық базасы және тиісті тәжірибесі туралы дұрыс әрі шынайы ақпарат ұсынуы керек.

КПО веб сайтында <https://cp.kpo.kz/> сілтеме арқылы КПО-ның жауапты бөліміне жіберілетін тиісті тақырыпқа сұрақ қоюға болады. Бұл парақшада «Жиі қойылатын сұрақтарға» жауаптар берілген қосымша бет бар.

КПО компаниясы «Атамекен» ҚР Кәсіпкерлерінің ұлттық палатасы, «KazService» қауымдастығы, ІМВ орталығы және мұнай-газ саласындағы басқа да ұйымдар немесе қауымдастықтар өткізетін іс-шараларға белсенді қатысады. Жергілікті қамту бойынша межелеген көрсеткіштерге қол жеткізу КПО-ның Қазақстан Республикасы алдындағы басты міндеттемесі болып табылады.

Біз үшін бұл неге маңызды? / GRI 3-3 /

Компания Қазақстан Республикасының отандық жеткізушілерді дамытуға бағытталған бастамаларын толығымен қолдайды және Қарашығанақ жобасын жүзеге асыруға жергілікті тауар өндірушілерді көбірек тартудың маңыздылығын түсінеді. Осы мақсатта КПО отандық компаниялардың қатысуын жеңілдету үшін сатып алу процесі механизмін енгізді. Алайда Компания үшін де, ҚР Өкілетті органы мен жергілікті өндірушілер үшін де Қазақстан Республикасындағы шикізат нарығы шектеулі болғандықтан Қазақстанда өндірілген тауарлардың сапасымен және де тауарлардың өзіндік құнының қымбаттауымен байланысты қатерлер бар, сонымен қатар салық салу жүйесі мен халықаралық стандарттар бойынша сертификаттау талаптарының өзгеріп тұруына қатысты қатерлер бар.

Мухтар Манкеев
КПО Бас директорының орынбасары

ЖЕРГІЛІКТІ ҚАМТУДЫ ДАМУ

/ GRI 203-2, ТДМ 8.1, 8.3, 9.2, 9.3, 17.7, 17.17 /

Қарашығанақ кен орнын игеру басталғаннан бері КПО компаниясы қазақстандық тауар өндірушілер мен қызмет көрсетушілерді тарту арқылы Қарашығанақ жобасындағы жергілікті қамту үлесін арттыру бағытында белсенді жұмыс істеуде, бұл отандық тауарлар, жұмыстар мен қызметтердің (ТЖҚ) үлесін ұлғайту және импорт көлемін азайту арқылы жоба үшін сатып алынатын жалпы ТЖҚ көлеміндегі жергілікті өндірістің үлесін арттыруды көздейді.

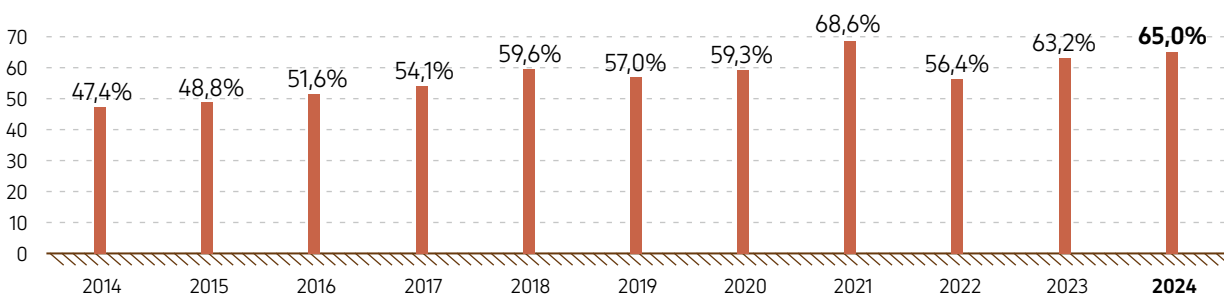
Қарашығанақ жобасы аясындағы 2024–2029 жылдарға арналған КПО-ның тауарлар, жұмыстар және қызметтер бойынша жергілікті қамтуды дамыту бағдарламасы 2024 жылдың желтоқсанында ББК 14/2024 қарарымен әзірленіп, бекітілді. Бағдарлама мақсаты ҚР мемлекетінің машина жасау, индустрияландыру мен цифрландыру бағытындағы бастамаларымен және КПО-ның жергілікті қамту саласындағы

корпоративтік саясатына сәйкес келеді. Бұл бағдарлама жергілікті қамтуды дамытуға қатысты мақсаттар мен міндеттерді, сонымен қатар қызметті тиімді бақылауға мен бағалауға арналған негізгі көрсеткіштерді айқындайды. / GRI 2-29, 3-3 /

2024 жылы КПО-ның жергілікті қамтуды дамытуға бағытталған бастамаларының арқасында келесі нәтижелерге қол жеткізілді: / GRI 204-1 /

- Қарашығанақ жобасындағы тауарлар, жұмыстар, қызмет көрсетудегі жергілікті қамтудың үлесі 2024 жылы 65,00% құрады (679,7 млн АҚШ долларына тең), бұл жоспарланған 62%-дан 2%-ға жоғары.
- 88,3 млн АҚШ долларына қазақстандық өнімдер сатып алынды, бұл барлық сатып алынған көлемнің 42,3%-ын құрайды (оның ішінде жергілікті қамту үлесі «СТ-KZ¹³ сертификаты бойынша 18,2% құрайды).

Сызба 30. КПО сатып алуларының жалпы көлеміндегі жергілікті қамту үлесі, 2014–2024 жылдар / GRI 204-1 /

¹³ Тауардың Қазақстан аумағында өндірілгенін немесе қайта өңделгенін растайтын сертификат. Бұл сертификат Қазақстан аумағындағы пайдалануға арналған, мысалы, жер қойнауын пайдаланушылардың немесе мемлекеттік сатып алуларға қатысу кезінде.

1997 жылы ӨБТК-ге қол қойылған сәттен бастап 2024 жылдың соңына дейін Қарашығанақ жобасы аясында тауарлар, жұмыстар және қызметтерді сатып алудағы жергілікті қамтудың жиынтық үлесі 10,80 млрд АҚШ долларынан асты. / GRI 204-1 /

Компания Қазақстанда өндірілген тауарларды сатып алуда жергілікті қамту үлесін арттыруға ерекше көңіл бөледі.

2024 жылы Қазақстанда Қарашығанақ жобасының қажеттіліктері үшін Қазақстан Республикасында келесі тауар түрлерін өндіруге 33 миллион АҚШ долларынан астам сомаға құрайтын 9 келісімшартқа қол қойылды: электр жабдықтары (электр тарату қалқаны), клапандар, контейнерлер, жылу алмастырғыштар, стандартты емес өнімдер, тығыздағыштар (қосалқы бөлшектер), өлшеу құралдары, жеке қорғану құралдары, бетон тақталар және т.б.

Компания Қазақстанда өндірілген тауарларды сатып алуда жергілікті қамту үлесін арттыруға ерекше көңіл бөледі.

«Қазақстандық тендерлер» өткізу жергілікті өндірушілер мен жабдықтаушылардың бәсекеге қабілеттілігін арттыруға көмектеседі. 2024 жылы КПО жалпы сомасы 36,9 млн АҚШ долларын құрайтын 10 «Қазақстандық тендерді» тек жергілікті компаниялар арасында өткізді. Нәтижесінде КПО жалпы сомасы 340 мың АҚШ долларын құрайтын бір келісімшарт жасасты. Басқа «Қазақстандық тендерлер» бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Кесте 51. 2021–2024 жылдары КПО өткізген «Қазақстандық тендерлер».

Кезең	Өткізілген тендерлер		Жасалған келісімшарттар	
	Тендерлер саны	Өтінім сомасы, млн АҚШ доллары	Саны	Келісімшарттың жалпы сомасы, млн АҚШ
2021	12	50,2	11	22,2
2022	10	383,8	7	65,4
2023	7	60,5	2	8,2
2024	10	36,9	1	0,34

КПО орналасқан аймағы – Батыс Қазақстан облысында (БҚО) жергілікті жеткізушілердің тұрақты дамуын нығайту шеңберінде, 2024 жылдың нәтижесі бойынша КПО БҚО кәсіпорындарына тауарлар, жұмыстар және қызмет көрсеткені үшін 539,84 млн АҚШ доллары көлемінде төлем жасады, оның ішінде жергілікті қамту үлесі 377,26 млн АҚШ долларын немесе 69,88% құрады.

Сонымен қатар, КПО жергілікті бизнестің бәсекеге қабілеттілігін дамыту және арттыру мақсатында БҚО кәсіпорындарын, соның ішінде машина жасау секторының өкілдерін, нарықты зерттеу жұмыстарына және тауарлар, жұмыстар мен қызметтер тендерлеріне, сондай-ақ Компания өткізетін түрлі іс-шараларға қатысуға тұрақты түрде шақырып тұрады. Төменде 2024 жылғы нәтижелер келтірілген.

Кесте 52. БҚО-ға тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді жеткізу бойынша КПО жергілікті қамту үлесі, 2024 ж.

Сипаттамасы	Келісімдер саны	Мердігерлер саны	Шығындар, млн. АҚШ	Жергілікті қамту үлесі, %	Жергілікті қамту үлесі, млн. АҚШ
Тауарлар	92	47	55,04	10,35%	5,70
Жұмыстар	39	24	309,97	65,66%	203,52
Қызметтер	196	105	174,83	96,12%	168,04
БАРЛЫҒЫ	327	176	539,84	69,88%	377,26

ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ БАСТАМАЛАР / GRI 2-28 /

КПО компаниясы Қазақстандағы мұнай-газ саласына арналған тауарлар өндірісін дамытуға жәрдемдесу мақсатында құрылған мұнай-газ машина жасау саласын дамытуға арналған Халықаралық орталығымен (IMBC) белсенді ынтымақтасады. Бұл тұрғыда IMBC ірі мұнай-газ Операторлары мен Қазақстан Республикасының машина жасау саласының кәсіпорындары арасындағы байланыстырушысы ретінде әрекет етеді.

IMBC-тің негізгі міндеті Қазақстандағы мұнай-газ саласына арналған тауарлар өндірісінің тұрақты дамуына жәрдемдесу және Операторлардың сатып алу үдерісіндегі жергілікті қамту деңгейін арттыру болып табылады.

IMBC негізгі қызметі – отандық өндірушілерге талдау жүргізу, болжау, шешімдер ұсыну және техникалық қолдау көрсету. Осыған байланысты, отандық компаниялардың әлеуетін арттыру мақсатында IMBC дамыту жоспарларын әзірлейді. Бұдан бөлек, IMBC Қазақстанда мұнай-газ жабдықтарын өндіруді жергіліктендіруге қызығушылық танытқан Операторлар мен инвесторлар арасындағы байланыстырушы буын болып табылады. Мұндай инвестициялық жобаларды қолдау үшін орталық түрлі қаржы институттарымен және мемлекеттік органдармен тығыз жұмыс істейді. Инвесторлармен бірлесе отырып, IMBC жергіліктендіру жоспарларын әзірлеп, оларды қарастыру үшін Операторларға ұсынады. Бұл өз кезегінде алдыңғы қатарлы халықаралық мұнай-газ жабдығын өндірушілерден технологияларды тартуға жол ашады.

2021 жылдан бастап, үш жыл ішінде IMBC А, В, С тауар топтары бойынша отандық өндірушілермен бірлесіп, олардың өндірістік әлеуетін дамыту бағытында жұмысын жалғастырып келеді. Атап айтқанда: клапандар, электр құрылғылары мен аспаптар, құбыр арматуралары, сорғылар мен тығыздағыштар, желдету және технологиялық сүзу жүйелері, оқшаулағыш материалдар, химиялық заттар, АСЖБ жабдықтары, ЖҚҚ және басқа да өнімдер бойынша. Қазіргі таңда IMBC 14 жергілікті өндірушімен әлеуетті дамыту жоспарлары (АДЖ) шеңберінде ынтымақтасуда. КПО жеткізушілерді алдын ала іріктеу және тендер өткізу барысында іске асырылған АДЖ нәтижелерін ескереді. Сонымен қатар, IMBC өз қызметін Қазақстан Республикасында жергіліктендіруге мүдделі компаниялармен келіссөздер жүргізуде және олардың қажеттіліктерін талдау мен болашақта ескерілуі үшін КПО компаниясына 23 инвестициялық шешім ұсынды.

2024 жылғы маусымда Операторлар D тауар тобына жататын келесі санаттарды айқындады: компрессорлар, жетектер, болат және металдан жасалған бұйымдар, шеберхана жабдықтары мен қол құралдары.

КПО компанияларды өз тендерлеріне белсенді қатысуға тартады. 2024 жылы IMBC-пен ынтымақтастық аясында 5 келісімшартқа қол қойылды, оның ішінде тарату және кабельдік жәшіктерге арналған сынама тапсырысы, клапандар, өлшеу құралдары, электр техникалық материалдар мен жарылысқа төзімді материалдарды қоса алғанда, бар жабдықтарға арналған қосалқы бөлшектерді жеткізу бойынша шарттар бар.

2024 жылы Операторлар IMBC-тің өкілеттіктерін кеңейтуге келісті. Жаңа өкілеттіктер құрамына жаңа мүшелерді қабылдауды көздейді, бұл IMBC қызметіне жалпы оң әсерін тигізеді.

КПО келесі бірлескен іс-шараларға белсенді қатысады және негізгі рөл атқарады:

- IMBC форумы – 2024 жылы 10 шілде, Атырау
- Ашық есік күндері – 2024 жылы 10–12 шілде, Атырау (23 Өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды)
- IMBC семинары – А тауар тобы бойынша (Теңіз, Қашаған және Қарашығанақ) – 2024 жылы 2 қазан, Атырау
- IMBC семинары – В тауар тобы бойынша КПО қатысуымен – 2024 жылы 12 желтоқсан, Атырау

Түпнұсқа жабдықты жергіліктендіру (ОЕМ) бастамасы 2019 жылы енгізгелі бері КПО 16 жергіліктендіру жол картасына қол қойып, жалпы құны 4 821,6 млн АҚШ долларынан асатын 68 келісімшарт жасасты. Нәтижесінде, 2024 жылы Қазақстан Республикасында өндірілген жоғары технологиялық ОЕМ тауарларын жеткізу кезінде келісімшартпен міндеттелген жергілікті қамту үлесінен асып түсті:

- Honeywell жеке газ талдағыш Жергіліктендіру деңгейі: 56,6% (міндетті 15% орнына)
- Қашықтан басқарылатын телеметриялық блок. Жергіліктендіру деңгейі: 51,8% (міндетті 15% орнына)
- Ұңғыма жабдығын басқару панелі Жергіліктендіру деңгейі: 30,9% (міндетті 14% орнына)

КПО жол карталарын жүзеге асыруын жалғастырады, оның аясында қосымша инвестициялар тарту көзделген.

ЖЕРГІЛІКТІ ҚАМТУ МӘСЕЛЕЛЕРІ БОЙЫНША ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ

/ GRI 2.28, ТДМ 17.16, 17.17 /

КПО қызметінде жергілікті компаниялар маңызды рөл атқаратындықтан, жергілікті қамтуды дамыту тобы техникалық мәселелер бойынша сегіз вебинар сериясын онлайн форматта өткізуді бастамалады. Бұл бірлескен бастамалар КПО-ның техникалық мамандары, келісімшарт жұмыстары мен сатып алулар бөлімі, сондай-ақ ЕҚ, ТҚ және ҚОҚ бөлімдерінің қатысуымен жүзеге асырылып, Компания мен жергілікті жеткізушілер қауымдастығы арасындағы алшақтықты қысқартуға бағыттады.

Білім тарату алаңы ретінде маңызды рөл атқарған вебинарлар барысында Компанияның жергілікті қамтуды дамыту стратегиясының негізгі аспектілеріне, сатып алу рәсімдеріне және келесі тауар түрлеріне қойылатын техникалық талаптарға ерекше назар аударылды: химиялық заттар, клапандар, тиеу-түсіру және өртке қарсы жабдықтар, АСЖБ жүйелері, май сүзгілері, оқшаулағыш материалдар, құбыр өнімдері және электр жабдықтары.

Интерактивті таныстырылымдар мен қызықты «сұрақ-жауап» сессиялары форматында өткізілген вебинарлар жергілікті жеткізушілерге Компания тендерлеріне табысты қатысуға және жергілікті қамтуды дамыту бастамаларына елеулі үлес қосуға қажетті білім мен практикалық құралдарды алуға мүмкіндік берді.

Жыл бойы өткізілген бұл онлайн іс-шаралар өзара ынтымақтастық атмосферасын қалыптастыруға, Компания мен жергілікті ұйымдар арасындағы қатынастарды нығайтуға және, соның нәтижесінде, Компанияның жергілікті қамту саласындағы өршіл мақсаттарына қол жеткізуге ықпал етті. Вебинарларға жергілікті өндірушілер мен өндірісті Қазақстанда жергіліктендіруге қызығушылық білдірген немесе оны жүзеге асыруды жоспарлап отырған шетелдік компаниялардың 150-ден астам өкілі қатысты.

КПО әлеуметтік жобалар бөлімінің ұжымы

ӘЛЕУМЕТТІК ИНФРАҚҰРЫЛЫМҒА ҚОСЫЛАТЫН ҮЛЕС / GRI 203-1, ТДМ 9.1, 17.17 /

Өнімді бөлу туралы түпкілікті келісімнің (5-қосымша) шарттарына сәйкес, КПО жыл сайын Батыс Қазақстан облысында әлеуметтік және инфрақұрылымдық жобаларды жүзеге асырып келеді.

Әлеуметтік және инфрақұрылымдық жобалар тізімі жыл сайын КПО және БҚО әкімдігі арасында келісіледі. БҚО әкімдігі бұл тізімді мемлекеттік басымдықтарды және облыс инфрақұрылымын, білім беру мен денсаулық сақтау жүйесін, сонымен қатар өңірдегі спорт инфрақұрылымын дамыту қажеттіліктерін ескере отырып дайындайды. Әрі қарай бұл тізімді КПО-ның басқару жөніндегі бірлескен комитеті бекітеді.

Мақұлданған күннен бастап, КПО жобаны сатып алу процесін қоса алғанда, толықтай аяқталып, Қазақстан Республикасының теңгеріміне өткізгенге дейін оны басқарады. Егер жобаларды жыл аяғына дейін толық орындау мүмкін болмаса, игерілмеген қаржы келесі күнтізбелік жылға қалады. Барлық әлеуметтік және инфрақұрылымдық жобаларды Қазақстандық мердігерлер орындайды. / GRI 3-3 /

2024 жылы Тасқала ауданының Тасқала ауылында және Қазталов ауданының Қазталовка ауылында 320 орындық екі дене шынықтыру-сауықтыру кешенінің (ДШСК) құрылысы аяқталды. Бұл кешендердің құрылысы спорт инфрақұрылымын дамытуға және халықтың салауатты өмір салтына қолайлы жағдай

жасауға өз үлесін қосты. ДШСК заманауи спорттық жабдықтармен жабдықталған, бұл түрлі спорттық іс-шаралар мен жаттығуларды өткізуге мүмкіндік береді. Кешен ғимаратында күрес, бокс және гимнастикаға арналған залдар, баскетбол, волейбол және басқа да спорт түрлерінен жарыстар өткізуге арналған әмбебап спорт залы, сондай-ақ әкімшілік бөлмелер бар. ДШСК заманауи стандарттарға сай және кешенде спортпен шұғылдануға қолайлы жағдай жасалған.

Батыс Қазақстан облысының әкімдігімен бірлесіп жүзеге асырылып жатқан, ауыл тұрғындарын заманауи білім беру мекемелерімен қамтуға бағытталған жүйелі жоба аясында Қазталов ауданының Саралжын ауылында және Бөрлі ауданының Жарсуат ауылында екі жаңа мектептің құрылысы аяқталды.

Жаңа мектептер барлық заманауи талаптарға сай салынған және онда білім алуға барынша қолайлы жағдаймен қамтамасыз етілген. Оқу орындары барлық қажетті оқу жабдықтары мен кабинеттер, оның ішінде акт залы, жеке жуыну бөлмелері және әжетханасы бар спорт залы, оқу сыныптары, қазіргі заманға сай асхана мен әкімшілік бөлмелері бар. Мектептер толықтай заманауи оқу жабдықтарымен қамтамасыз етілген және толық жабдықталған.

/ ТДМ 4.а /

Орал қаласында №17 ЖОББМ ашылуы

Сонымен қатар, қолданыстағы мемлекеттік колледж базасында кәсіби оқу орталығын құру жобасы аясында Ақсай қаласында жабдықтар мен жеке қорғану құралдары сатып алынды. Бұл жоба импортты алмастыру және қазақстандық кадрлардың бәсекеге қабілеттілігін арттыру мақсатында БҚО әкімдігімен келісім бойынша жүзеге асырылуда. Жоба аясында 3 және 4 санаттағы сұранысқа ие мамандықтар бойынша жергілікті кадрларды кәсіпорындарда даярлау көзделген.

Орнатылған жабдық тек бастапқы мамандарды дәнекерлеу ісіне үйретуге мүмкіндік беріп қоймай, тәжірибелі дәнекерлеуші шеберлердің біліктілігін растауға да жағдай жасайды. 2025 жылы шығын материалдарын жеткізу жоспарланып отыр.

Сондай-ақ, 2024 жылы Орал қаласындағы төрт мектеп пен Жастар мәдениет үйіне күрделі жөндеу жұмыстары басталды, сондай-ақ «Подстепный – Федоровка – РФ шекарасы» автожолының екі учаскесін реконструкциялау жобасы қолға алынды.

2023 жылы басталған бұрынғы Березовка және Бестау ауылдарының аумағын қалпына келтіру жобасының аяқталу мерзімі экологиялық сараптама қорытындысы негізінде қосымша жұмыстар көлемінің енгізілуіне байланысты 2025 жылға ауыстырылды.

2024 жылы орындалған жобалар тізімі 53-кестеде берілген.

Кесте 53. 2024 жылы жүзеге асырылған әлеуметтік және инфрақұрылымдық жобалар / GRI 203-1, ТДМ 17.17.1 (C171702) /

Саласы	Жоба атауы	Іс жүзінде жұмсалған қаражат (млн теңге)*	Нақты шығындар (млн теңге)*
Азаматтық құрылыс	БҚО Қазталов ауданы, Саралжын ауылында 60 орындық шағын жинақты мектеп құрылысы	793,3	1,7
	БҚО Бөрлі ауданы, Жарсуат ауылында 108 орындық шағын жинақты мектеп құрылысы	938,9	2,0
	БҚО, Казталов ауданы, Казталов ауылында 320 көрермен орны бар дене шынықтыру-сауықтыру кешенінің құрылысы	1177,5	2,6
	Тасқала ауданы, Тасқала ауылында 320 көрермен орны бар дене шынықтыру-сауықтыру кешенінің құрылысы	1142,9	2,5
БАРЛЫҒЫ:		4 052,6	8,8

* ҚҚС есептелген

БҚО, Тасқала ауданы, Тасқала ауылында дене шынықтыру және сауықтыру кешені

ЭЛЕКТР ҚУАТЫН ЖЕТКІЗУ / ТДМ 7.1 /

Қарашығанақ кен орнындағы өндірістік қажеттіліктерді қамтамасыз ету мақсатында КПО электр энергиясын өзінің газтурбиналық электр станциясында (ГТЭС) өндіреді. Өндірілген электр энергиясы келесі ішкі нысандарға жеткізіледі: ҚӨК, ГҚДҚ-2, ГҚДҚ-3, жинақтау жүйесі, Эко орталық, Пилоттық қалашық, Ақсай қаласындағы АТТ деректерді өңдеу орталығы, Үлкен Шаған магистралдық айдау станциясы (МАС) мен ІАС 1-26 желілік тораптарын қамтитын «Қарашығанақ-Атырау» тасымалдау жүйесі.

Қазіргі уақытта КПО газтурбиналық электр станциясында төрт турбина жұмыс істейді, олардың үшеуі – қосотынды.

2024 жылы ГТЭС-та турбиналардың ішкі жағдайын диагностикалау мақсатында жыл сайынғы бороскопиялық инспекциялар жүргізілді. Ақпан айында №4 турбинаның ыстық газ жолына инспекция жүргізілді. Қазан мен қараша айлары аралығында №2 турбинаға күрделі жөндеу жұмыстары жүргізілді. Жұмыстар жоспарланған уақытта, кідіріссіз әрі сапалы орындалды. Материалдар мен қосалқы бөлшектер уақытылы жеткізілді.

БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНА ЭЛЕКТР ҚУАТЫН ЖЕТКІЗУ

/ GRI 203-1 /

Қарашығанақ кен орны бойынша өнімді бөлу туралы түпкілікті келісімнің (I бап, 1.1 бөлім) шеңберінде, КПО Батыс Қазақстан облысы тұрғындарына қажетті электр энергиясын өндіреді және жеткізеді. 2024 жылы орта есеппен қыс мезгілінде жеткізілген электр қуаты шамамен 25 МВт, ал жаз мезгілінде – шамамен 23 МВт болды.

2023 жылы КПО компаниясы «Батыс энергоресурстар» ЖШС және «Ақсайэнерго» ЖШС-ға (2023 жылы 30 қарашаға дейін, өйткені 2023 жылы 1 желтоқсаннан бастап «Ақсайэнерго» ЖШС өз қызметін тоқтатты) энергия жеткізуші ұйымдарға электр қуатын жеткізді, ал олар өз кезегінде Батыс Қазақстан облысының тұрғындарын және басқа да тұтынушыларды қуат көзімен қамтамасыз етті.

2024 жылы КПО-ның Батыс Қазақстан облысына жеткізген жалпы электр энергиясының көлемі шамамен 217,7 миллион кВт-сағ болды. 2023 жылмен

салыстырғанда жеткізу көлемінің сәл төмендеуі 2024 жылы турбиналар мен генераторға жоспарлы жөндеу жұмыстарының жүргізілуімен байланысты. Жоспарлы жөндеу жұмыстарының көлемі мен мерзімі ГТЭС негізгі қондырғысының жұмыс сағаттарына сәйкес реттеледі. 2022–2024 жж. электр энергиясы мен отын газын жеткізу көлемі 54-кестеде берілген.

2024 жылы электр қуаты негізінен меншікті газ есебінен өндірілді. Облыс қажеттілігіне электр энергиясын өндіру үшін сыртқы жеткізушіден сатып алынған газ көлемі ГТЭС-тің газ тұтынудың жалпы көлемінің шамамен 10,8%-ін құрады. Жоғарыда көрсетілген кезеңнен басқа, сыртқы жеткізушіден газ жеткізу ҚӨК зауытының 5-339 учаскесіндегі отын газын өндіру қондырғысының тұрақсыз жұмыс істеген жекелеген кезеңдерінде жүзеге асырылды.

Кесте 54. 2022–2024 жж. КПО электр қуаты мен отын газын жеткізу.

Сипаттамасы	Өлшем бірлігі	2024	2023	2022
БҚО жеткізілген электр қуаты, соның ішінде:	млн. кВт/сағ	217,74	226,79	246,33
• «Батыс Энергоресурсы» ЖШС	млн. кВт/сағ	217,74	202,74	220,05
• «Ақсайэнерго» ЖШС	млн. кВт/сағ	0,0	24,05	26,28
БҚО үшін электр қуатын өндіруге отын газын пайдалану, соның ішінде:	млн. м³	75,59	77,50	84,74
• БҚО үшін электр қуатын өндіруге КПО жеке газын сату	млн. м ³	63,36	61,07	69,12
• БҚО үшін электр қуатын өндіруге сыртқы жеткізуші тарапынан	млн. м ³	8,17	16,43	15,62

ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ ЖҮЙЕ

Қарашығанақ мұнай-газ және конденсат кен орнындағы жергілікті энергетикалық жүйе шекара жауапкершілігіне сәйкес үш субъектіге – КПО, «Ақсайгазпромэнерго» және «Батыс-Қазақстандық РЭК» ЖШС-ке тиесілі 110 кВ электр желісінен және 35 кВ КПО желісінен тұрады.

Электр желілерінің әсерінен туындайтын өндірістік шығындарды барынша азайту мақсатында, кен

орнындағы ішкі энергия жүйесінің апаттарын азайту және тұрақтылығын қамтамасыз ету жөніндегі ағымдағы жоба шеңберінде КПО сарапшыларынан арнайы құрылған жұмыс тобы талдау жасады, оның негізінде 2023 жылы жұмылдырылған үшінші тараптармен жұмыс жүргізіліп, ұсыныстарға талдау өткізілді.

ЖАҢАРТЫЛҒАН ЭНЕРГИЯ КӨЗДЕРІН ҚОЛДАУ ТУРАЛЫ ЗАҢ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР / GRI 201-2, OG2 /

КПО электр қуатын өз ГТЭС-да өндіргендіктен, ол ҚР-ның «Жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау» заңына сәйкес ЖЭК шартты тұтынушылар қатарына жатады.

2024 жылы КПО осындай энергияның **14 858 638 кВт*сағат** көлемін **650 млн. теңгеге** сатып алды.

Шартты тұтынушылар ЖЭК пайдаланатын объектілерде өндірілген электр қуатын Республиканың жоспарлы тұтынушының жалпы көлеміндегі өз жоспарлы тұтыну үлесіне пропорционалды көлемде сатып алуға міндетті. Жауапты субъект ретінде КПО «Жаңартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі есеп айырысу-қаржы орталығы» ЖШС құзыретті компаниясынан ЖЭК бойынша тиесілі электр қуаты көлемін сатып алады, осылайша заңнама талаптарын орындап, Қазақстандағы жасыл энергетиканың дамуына өз үлесін қосып келеді.

2024 жылы КПО осындай энергияның 14 858 638 кВт*сағат көлемін (53 567 Гдж баламалы) 650 млн. теңгеге сатып алды.

